

Telegraful este Duminec'a și Joi'a, la fiecare două săptămâni cu adănsul Foisioarei — Prenumeratiunea se face în Săbiu la expeditorii Foisiei, pe afara la c. r. poste cu bani ga'ta prin scrisori francate, adresate către expeditorii. Prețului prenumeratiunii pentru Săbiu este pe anu 7 fl. v. a. iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

trecealalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. 60. pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru prime, și țieri streine pe anu 12 1/2, anu 6 fl. Inseratele se plătescu pentru întâi'a oră cu 7 cr. sirul, pentru a două oră cu 5 1/2, cr. și pentru a trei'a repetire cu 3 1/2, cr. v. a.

Unu estrasu din o fôia oficiôsă înainte de intemplantarea constantinopolitana.

„Pest. Ll.“ reflectându la raportulu subcomitetului din delegatiunea unghurêsca despre afacerile straine, pe care lu reproducem la altu locu, dice, ca cele cuprinse în acelu raportu esprima invederatu seriozitatea situatiunii europene, nu suntu numai frase gôle, ci o manifestatiune semnificativa, în care vibreza pulsulu politiceii actuale. Raportulu acelu e fôrte chiaru, percurge stadiile politiceii orientali de pâna acum și constata ca oficiulu esternu a lucratu conformu principiiloru aprobate de delegatiunea trecuta. Trebuie sa accentuâmu directiunea pacifica a politiceii nôstre internatiunali, cu deosebire passulu, ca „pâna în momentulu presentu pacea européna nu e turburata.“ Raportulu face distinctiune între rezultatele pozitive de pâna acum și între eventualitâtile viitorului, atingendu factulu despre sustinerea păcei numai în legatura cu nesiguritatea dezvoltării viitoare și cu interesele divergenti ale puteriloru. Din faptulu, ca pâna acum s'a sustienutu pacea européna, nu se pôte conchide la nestramutarea relatiunilor; viitorulu se subtrage dela ori-ce calculu și pacea s'a conservatu pâna acum nu în urm'a unei identitâti de interese ci în butulu opugnantiei intereselor s'enguratece ale puteriloru. Constatându ca încâtu pentru conservarea statului quo în orientu atitudinea oficiului esternu a corespunsu pareriloru enunciate de delegatiunea trecuta, atragemu atentiunea asup'r'a caracterului specificu ce-lu are positiunea monarchieii nôstre fatia cu statulu quo teritorialu alu Turciei. Noi tienemu stensu la integritatea teritoriale a Turciei nu pentru-ca trebuie sa o considerâmu de a dreptulu și între tôte impregiurârile de unu factoru indispensabilu, ci pentruca interesulu nostru nu face necesara schimbarea teritoriale și arêtâmu bucurosu bunavointia, precâtu tempu conditiunile statului quo nu contradicu interesului de viétia a monarchieii. Că garantia esentiale pentru conservarea relatiunilor teritoriale în orientu delegatiunea precedentă a desemnatu aplicarea de astfeliu de medilôce din partea Turciei cari sa puna capetu repetirei periodice a tristeloru evenimenteloru, raportulu constata, ca oficiulu esternu a corespunsu si acestoru asteptâri îndreptându proiectele de reforma cunoscute câtra Pôrta în contielegere cu puterile.

Pentru a întielege mai chiaru acsiomele însemnate din raportu sa formulâmu mai precisu s'enguratecele momente. Se accentua, ca între puteri existu interese divergenti în cestiunea orientale, dara cu tôte aceste s'a potutu sustiené pacea pâna acum, ca noi insistâmu prelunga conservarea statului quo, precâtu tempu interesulu nostru armonieza cu acelu și ca o conditiune esentiale a statului quo e introducerea de reforme în imperiulu turcescu. De aci resulta unele întrebâri momentuose: Mai puté-se voru sustiené si pre viitoru aceste puncte comune de atingere între puteri?

Trebuie sa tienemu neclatiti la principiulu integritâtiei teritoriale, ori cum se voru dezvoltâ impregiurârile? Trebuie sa insistâmu prelunga acestu principiu și atunci, cându Pôrta va resignâ la conditiunile existintiei sale și la garantiile interne, fâra de cari nu pôte existâ imperiulu?

Raportulu tractéza aceste întrebâri într'unu modu de totu chiaru arêtându momentele critice ale situatiunii, raportulu nu desémna ministriului o directiva, pentruca nu pôte contâ la stabilitatea relatiunilor, cari garantiéza o descurcare pacifica a crisei.

Suntemu pessimisti, déca credemu ca comisiunea delegatiunii unghuresci acum nu e petrunsa de convictiunea ca divergentiile de interese ce existu între puteri voru remané preste totu viitorulu latente? Bucurosu amu crede contrariulu, dara în raportu ni se spune invederatu ca situatiunea e seriôsă, prin urmare nu ne putemu înduplecâ a crede, ca existu pentru politiceii nostri o basa stabila, nestramutabila a păcei generale séu ca s'a aflatu formul'a pentru rezolvarea crisei. Încâtu pentru statulu quo raportulu dice, ca va staruî pentru integritatea teritoriale și reforme interne corespundietorie, adauge inse, ca „pre câtu tempu interesele de viétia ale monarchieii nu pretindû neapertu altu ceva.“ Sa o spunemu dara verde, ca perspectiv'a ce ni o desfasiaura raportulu cu privire la eventualitâtile celui mai de aprôpe viitoru, e tulbure. Pentru conducatoriulu afaceriloru nôstre esterne manifestatiunea are însemnatarea unui votu de incredere de o dimensiune deosebita. Delegatiunea îi da aprobarea de a folosî tôte mijlôcele ce le va reclamâ dezvoltarea evenimenteloru, pentru a conservâ interesele monarchieii.

Revist'a politica

Evenimentele din internulu monarchieii nôstre, ori câtu de însemnate ni aru paré, se întuneca prelunga cele ce le aduce telegrafulu din afara. Vomu incepe dara numai decâtu cu evenimentele ce aflâmu ca se întemplantă în acelu coltiu alu Europei, unde incepe a se desfasiaura cestiunea orientale.

Doué suntu evenimentele aceste de o mare intensitate politica. Unulu: detronarea sultanului Abdul Aziz și radicarea lui Muradu pre tronulu Califiloru, adeca, radicarea fiiului lui Abdul Medjid prochiemandu-lu de imperatu „din grati'a lui Ddieu și vointi'a nationale.“ Revolutiunea acést'a s'a facutu în cea mai mare linisce. Sultanolu Abdul Aziz dimprena cu famili'a sea fu transportatu la Artem Seraj.

Alta scire despre altu evenimentu totu asiâ de importantu este, dupa „M. P.“, ca Serbi'a a inceputu ostilitâtile contr'a turciloru; trupele serbesci au trecut fruntariile. La fruntarie au 144 de tunuri. Din acelu isvoru aflâmu, déca amu potutu bine interpretâ limbajulu laconicu alu telegramei, ca telegramele din Serbi'a se oprescu la fruntariile tieriei. Din acelu isvoru aflâmu mai departe ca ministriulu de resbelu din Muntenegru spune, ca aliantia între Serbi'a, Romani'a (?) și Muntenegru este fapta. În fine dice telegram'a lui „M. P.“: Greci'a intra în 5 Iunie în actiune.

Procesulu dezvoltâriei evenimenteloru

celoru celoru mari este în cursu, unde se va oprî este greu de a spune; precum se vede nici diplomatiu nu mai au incredere în prevederile loru și pentru aceea conferinti'a diplomatica din dilele din urma intrunita la Budapést'a s'a disolvatu fâra de nici unu rezultat.

Premiendu aceste ne întorcemu la înregistrarea altoru evenimenteloru petrecute înainte de ce se ivira cele de mai susu.

Despre însurectiunea din Bulgari'a, respective despre originea ei suntu în cursu mai multe versiuni. Cea mai respandita este urmatôrea:

Însurectiunea în Bulgari'a este pregatita de 7 ani. Dupa esitulu celui nefericitu alu însurectiunei dela 1868 s'au apucatu bulgarii a se pregati pentru miscarea de acum. S'au instituitu în tóta Bulgari'a organe secrete cari sa adune o contributiune secreta, dela 40—80 piastri. Organele aceste erau îndatorate, de patru ori pre anu a transpune sumele încassate la „casele centrale,“ de cari erau siése. Din aceste caletoriau banii în strainatate pentrucâ sa se reintôrca în forma de arme, munitiune și vestiminte. Conducatori secretei au si adunatu în modulu acést'a o multime mare de arme și o bunicica cantitate de munitiune și vestiminte.

Dela vér'a an. 1875 încôce s'a stabilitu în Balcanu unu comitetu, care a conscrisu pre teti serbii apti de a purtâ arme a inceputu a înrolâ, și a dâ ordinu, ca pre 1 Maiu 1876 sa stea ga'ta. În diu'a acést'a li s'a facutu cunoscutu locul de concentrare, unde avéu sa capete arme. Acum se afla populatiunea barbatêsca bulgara în mare parte în muntii balcanului sub conducerea provisoria a lui Bencovschi și Voloff, ambii bulgari de origine.

Despre starea lucrurilor în Bulgari'a suntu mai departe sciri din care se vede, ca însurectiunea se nutrescu prin instigatiuni serbesci. Ilie Ioanovicu, unu bulgaru, carele este în soldu serbescu, și carele jóca unu rolu însemnatu și în însurectiunea presenta este celu mai mare instigatoriu. Dela elu emaneza înrolârile de voluntari. Nu este de multu de cându a înrolatu 300 de voluntari în Turnu-Severinului pre socotéla serbêsca, pre cari îi-a transportatu la Cladov'a și din partea serbiloru fura prevediutu cu puscii revolvere și o parte si cu uniforme. Mai în acelasu tempu se îndreptara 700 înrolati preste Pavasitiu și Cnezavatiu spre Balcanu.

Din Belgradu se scire la P. Ll. sub datulu dela 25 Maiu ca a sositu din Moscova vice-colonelulu rusescu Alesandru Gavrovici-Smailoff cu scopu de a luâ parte la resbelulu cu turcii. Despre barbatulu acést'a se dice ca este o capacitate rara militara, este o persôna fôrte incrediuta a comitetului slavofilu din Moscova și ca la unu semn din parte-i au sa sosésca mai multi oficiieri și mai multe legiuni de voluntari rusesci. — Serbi'a, dupa acelasu cor., conteza pre ajutôre considerabile din Petersburgu, Moscova și Odess'a, asiâ: barace pentru spitaturi ambulante, unu personalu mare de medici, calugeriie pentru grigirea vulneratiloru, scame, bani etc. — Serbi'a contéza pre Russi'a și pre toti slavii. Voluntari sosescu din tôte tierile slavice. Este fôrte probabilu ca câtu mai curendu corpuri

de voluntari voru trece fruntariile. Dupa oficiôsesele serbesci armat'a serbêsca inca va trece fruntariile preste 14 zile. (vedi mai susu).

Însurectiunea în Bulgari'a ia dimensiuni din di în di mai mari. Tienutulu Srednja-Gora este resculatu în tôte părțile. Doué cetâti de importantia din districtulu Panagiurisce cu 12,000 și Corisiti'a cu 8000 locuitori suntu ocupate și întarite de însurgenti. Cetatea din urma este departata cale de diece ôre dela Filipopoli. Tienutulu dintre aceste doué cetâti este în cea mai mare parte în mânilor însurgentiloru. Mai departe se scie positivu, ca partea cea locuita de bulgari din cerculu Tatarbazargiculu, care cuprinde 79 sate bulgaresci, este înarmata.

Cerculu Barkovitiului este cu totulu în mânilor însurgentiloru. Între Morava, Nisiu și Sofi'a este districtulu, pre care bulgarii lu numescu „Sucha planina“ (siesu înaltu și secu), care oferescu pusetiuni fôrte favorabile pentru însurectiune. Districtulu acést'a este resculatu de renumitulu Ili'a. În fine a eruptu însurectiunea de ambe părțile drumului între Adrianopolu și Rusciucu. Comunicatiunea cu Rusciucu este fôrte amenintata și se pôte intrerupe, déca Vali (gubernatorulu) dela Rusciucu nu va ocupâ drumulu cu unu corpu mai mare de trupe.

Despre luptele din părțile aceste se spunu urmatôrele:

În diu'a dela 16 Maiu colonelulu Hassan Bey s'a pusu în miscare spre Otlu-Köi (aprôpe de Avrat Alan) și a atacatu pre însurgenti cari se organizascu acolo. Turcii erau 6500, precâtu însurgentiu erau cu multu mai multi. Însurgentiu inse nu erau ga'ta cu organizatiunea și nu erau inca înarmati de ajunsu. Dupa o lupta de patru ôre însurgentiu au fostu siliti sa se retraga spre muntii. Refragerea a fostu cam în disordine. Turcii au pusu mân'a pre cantitâti mari de arme și de munitiune.

Alta lupta avâ locu la Ternov'a în Balcanu. Volovski erâ ocupatu cu organizarea a 900 de însurgenti din cerculu Plevnei. Acesti'a fura surprinsi de unu taboru de turci regulati, ajutati de 1000 cercasiani, batuti și alungati. În mânilor turciloru au caditu multe corturi de campania și 120 prinsu. Restulu a fugitu în muntii.

De alta parte inse lui Adil pasi'a nu i-a mersu pré bine. Elu avea se ia ceteata Avrat Alan, unde 10,000 însurgenti erau scutiti în siantiuri. În 18 Maiu desu de diminétia a atacatu locul acést'a, dara fu respinsu pre lângă perderi însemnate. Pâna în momentulu de fatia însurgentiu ocupa inca acestu locu. Adil pasi'a avea sub comanda 12,000. Este cá siguru, ca lupt'a se va reinnoi aici câtu mai curendu, pentru-ca Abdul Kerim voiescu cu ori-ce pretiu sa ocupe ceteata acést'a.

Despre luptele din Bosni'a se scire:

Ali pasi'a si-a adunatu tôte fortiele și în 18 Maiu a pornitu spre muntii Grmetiului, unde se aflau însurgentiu fôrte bine întariti cu siantiuri. Turcii însisi tieneau întariturile însurgentiloru de neînvingibile.

Nizamii (doué alaiuri) și redifi (patru tabori) s'au batutu în 19 asiâ de bravu încâtu ocupara unu siantiu dupa celalaltu. Numai nôptea a im-

